

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

z wyjątkiem niedziel i świąt z datą na dzień następny.

Adresować należy:

**Dziennik Berliński, Berlin O 27,
Raupachstrasse 6.**

Cena ogłoszeń: 25 fenigów od wiersza petytowego — reklamy lub ogłoszenia na trzeciej stronie 50 fen. od wiersza petytowego. — Rękopisów redakcja nie zwraca, lecz je niszczy. — Redakcja, administracja i ekspedycja: Berlin O 27, Raupachstr. 6.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Berlin, piątek 22 października 1915.

Kto następny?

W dalszym ciągu zobowiązali się płacić regularnie na głodnych w Królestwie Polskim rodaków:

Maksymilian Spychała kwartalnie 10,00 mk.
Waleryan Orlik „ 10,00 „

Następujący członkowie Tow. śpiew. pol. Halka w Schönebergu zobowiązali się płacić miesięcznie podatk:

Hórnicki	2,00 mk.
M. Piotrek	3,00 „
I. Więcek	2,00 „
A. Lorez	2,00 „
M. Koza	2,00 „
Fr. Adamczewski	3,00 „
J. Nolka	2,00 „
Cz. Wyrembek	2,00 „
Jan Kitta	8,00 „
Marya Gółowska	3,00 „
Władysław Indykiewicz	2,00 „
Katarzyna Owczarek	1,00 „
Walerya Potyga	1,00 „
Agnieszka Przybył	2,00 „
Zofia Kotkowiak	1,00 „
M. Margońska	1,00 „
A. Kowalczyk	1,00 „
M. Kowalczyk	1,00 „
Marya Gogólska	3,00 „
Pelagia Jóźwiak	1,00 „
Bronisław Jóźwiak	1,00 „
St. Borawska	1,00 „
Bogacki	3,00 „
W. J.	5,00 „

Kto następny?

Z placu boju.

Ze zachodniego placu boju komunikaty niemieckie już od kilku dni nie mają nic ważnego do doniesienia; wiadomo, czy to już ostateczny spokój po wielkich walkach ostatnich, czy też tylko chwilowa przerwa przed nową ofensywą francusko-angielską. To drugie przypuszczenie wydaje się prawdopodobniejsze.

Na wschodzie zastępują chwilowo głównie na uwagę kłopoty wojsk niemieckich nad dolną Dźwiną oraz ataki Rosjan nad środkowym Styrem, którzy po zdobyciu Czartoryska według wczorajszego komunikatu niemieckiego zmusili skutkiem znacznej przewagi do odwrotu części walczącej tam dywizji niemieckiej. Gen. Iwanow daży tu widocznie — jak już raz usiłował — do przerwania nad Styrem połączenia między wojskami niemiecko-austriackimi na północ od Prypeci a wojskami stojącymi na Wołyniu i we wschodniej Galicji w celu otoczenia tych ostatnich i zmuszenia do odwrotu.

Na całym włoskim froncie mają obecnie miejsce walki we wielkim stylu; komunikat austriacki podaje, że poza lokalnymi sukcesami w dolinie Judykarii (na południowo-zachodniej granicy Tyrolu) Włosi nigdzie nie mieli powodzenia na granicy Tyrolu i Karyntyi. Niezwykle gwałtowny ogień artylerii włoskiej na całej linii Isonza przygotowuje ogólny atak piechoty.

W Serbii mimo dzielnego oporu Serbowie zmuszeni są krok za krokiem do odwrotu przed napierającymi ciągle od północy wojskami marszałka Mackensena. Od wschodu tymczasem ofensywa bułgarska również robi postępy. Nad Timokiem Bułgarzy dotarli najbliższej w pobliżu linii Negotyn Cajecar-Kniaziewac-Piroć, — wszystkie te miasta chwilowo jednak są jeszcze w posiadaniu Serbów; w Macedonii po przerwanu w okolicy Wrangji kolei Niż-Ueskueb (Skoplje) Saloniki Bułgarzy jeszcze przedziej posuwają się naprzód i w okolicy Kumanowej dotarli już nawet do doliny Wardaru. Tutaj niezawodnie — mimo przerwania bezpośredniego połączenia z Niżem — zaznaczyć

się musi niebawem pomoc wojsk koalicji wylądowanych w Salonikach.

Tymczasem czwóporozumienie jeszcze nie daje za wygraną pod względem dyplomatycznym i ponownie usiłuje wyrzucić nacisk w Bukareszcie i w Atenach, aby Rumunię i Grecję spowodować do natychmiastowego wystąpienia. Podobno Anglia zamierza ofiarować Grecji wzajemian za jej pomoc wyspę Cypr na morzu Egejskim.

Według informacji francuskich rząd włoski odmówił definitywnie wzięcia udziału w ekspedycji do Macedonii.

Komunikat niemiecki.

Wielka główna kwatera, dnia 21 października.

Zachodni plac boju.

Nie było żadnych nadzwyczajnych wydarzeń.

Wschodni plac boju.

Grupa wojsk marszałka polnego Hindenburga:

Na północny wschód od Mitawy dotarliśmy do brzegu Dźwiny od Borkowic aż do ujścia Beresy. Zdobyliśmy z dotychczasowych walk tamże wynosi 1725 jeńców i 6 kartaczołnic.

Grupa wojsk marszałka polnego księcia Leopolda bawarskiego.

Na wschód od Baranowicz został odparty atak rosyjski przez kontratak.

Grupa wojsk generała Linsingena.

Nad Styrem w okolicy Czartoryska walki lokalne przybierają większe rozmiary. Część walczącej tam niemieckiej dywizji musiała się cofnąć przed przeważającymi siłami do tylnych pozycji, przy czym stracono kilka dział, które aż do ostatniej chwili wytrzymały na swojej pozycji. Kontratak jest w toku.

Balkański plac boju.

Wojska sprzymierzone postępują na całym froncie za ustępującym powoli nieprzyjacielem.

Z silnie obwarowanych pozycji na południe i na wschód od Ripania zostali Serbowie wyparci w kierunku południowym. Nasze przednie strażnice dotarły do Stepojewca—Leskowca—Baby. Wojska niemieckie postępują na zachód od Morawy przez Selewac i Sarowce, na wschód od rzeki przez Wlaskido, Rasaniec na Ranowic.

Wojska bułgarskie walczą pod Negotinem. Dalej na południe dotarły one do drogi Zajecar—Kniaziewiec.

Naczelné dowództwo armii.

Komunikat austriacki.

Wiedeń, 21. 10. Urzędowo donoszą:

Rosyjski plac boju.

Na zachód i na południe-zachód od Czartoryska także i wczoraj przez cały dzień wzrosło zacięcie. Na południe wschód od Kulkowic odparły wojska austriacko-węgierskie i niemieckie silne ataki rosyjskie. Podczas wczorajszych walk nad Styrem wzięto 1300 jeńców i trzy kartaczołnice. Pod Nowo Aleksinsem u niecstwiono dziś rano atak nieprzyjaciela. Pozostał nic nowego.

Włoski plac boju.

Na całym południowo-zachodnim froncie toczą się walki w wielkim stylu. W Tyrolu załamały się wczoraj liczne silne ataki włoskie u naszych silnych pozycji. Tak np. odparły nasze wojska na piaskowzgórzu Vielgereuth przedzeszłej nocy sześć ataków a wczoraj w ciągu dnia odparły szturmującego nieprzyjaciela trzykrotnie; taki sam los spotkał także atak wykonany dziś w nocy przez nieprzyjaciela z bardzo znacznymi siłami. Także i w Dolomitach zostały odparte nowe ataki włoskie w Col di Lana, koło Monte Sief i koło mostu pogranicznego na południe od Schluderbachu. Nieprzyjaciel, który w tej okolicy już od dłuższego czasu się trzyma, nie zdołał nigdzie uzyskać nawet najdrobniejszego sukcesu.

U szczytów Karnickich został odparty atak włoskich wojsk alpejskich na zachód od jeziora Wolayer

See. Na pobrzeżu wzmógł się ogień artylerii nieprzyjacielskiej do największej potęgi i przez cały dzień zalewał cały front nad Soczą (Isoncem). Próby przybliżenia się nieprzyjacielskiej piechoty i wojsk technicznych rozbiły się w naszym ogniu piechoty i kartaczołnic.

Południowo-wschodni plac boju.

Nasze wojska wkroczyły do Sabca. Dolina Maawy jest oczyszczona z nieprzyjaciela. Armie generała piechoty Kövessa i siły niemieckie postępujące naprzód po obydwóch stronach Morawy posuwają się w ścisłym kontakcie coraz głębiej na terytorium serbskie.

Z wojsk austriacko-węgierskich generała Kövessa posunęła się zachodnia grupa na wzgórzach Kelubary aż w okolice Djsia, gdy tymczasem wschodnia przeszła na południe od Grockiej walcząc przez niziny Rajji.

Bułgarzy dotarli pomiędzy Zajecarem i Knaziewcem do doliny Timoku i zbliżyli się na wschód od Pirotu do głównego frontu na odległość strzału armatniego. Jedna z ich armii wywalczyła sobie przedwczoraj wejście do Zagłębia Kumanowej i do doliny Wardaru.

Zastępca szefa sztabu generalnego, v. Hoefler, marszałek polny porucznik.

Komunikat rosyjski.

Z 20 bm. powiada: Koło szosy na północ od Mitawy pod Olai (21 km. na północny wschód) walka trwa w dalszym ciągu. W lecie na wschód od szosy toczą się walki w kilku miejscach. Nasze latawce typu Ili Muromiec ukazały się wczoraj ponad dworcem Friedrichstadem na południe wschód od Mitawy i zrzuciły kilka tuzinów bomb na budynki i wagony. W okolicy Dźwińska nad szosą z Dźwińska do Nowo Aleksandrowska wykonali Niemcy atak, który odparliśmy w kierunku jeziora Meddun. Na północ od jeziora Bogińskiego zaatakowali Niemcy Murmiszki; odparliśmy ich za pomocą naszego ognia.

Na lewym brzegu Styru wojska nasze ścigały w dalszym ciągu nieprzyjaciela, który cofnął się w nieładzie i rozproszył się w lasach. Zajęliśmy po potyczce folwark na północ od wsi Mulczyce (18 km. na północ od Rafatówki). Koło wsi Sobieszczyc nad Styrem na północ od Rafatówki (3 km. odparliśmy atak nieprzyjacielski, wzięliśmy dalszych jeńców i zdobyliśmy kartaczołnice.

W uzupełnieniu raportują, że wśród wziętych do niewoli oficerów 1 pułku grenadierów, o czym wczoraj donosiliśmy, znajdują się oprócz komendanta batalionu także i jego adjutant i siedmiu kapitanów, a wśród zdobytych armat jedna cała bateria złożona z czterech haubic zupełnie dobrych i z wielu nabojami.

Komunikat angielski.

Marszałek French donosi pod datą 20 bm.: Dziś w południe atakował nieprzyjaciel nasz front koło kopalni żwiru w Hulluch. Po gwałtownym ostrzeliwaniu naszych rowów przeszła piechota nieprzyjacielska na odkrytym terytorium do ataku, lecz została przez ogień naszej artylerii, kartaczołnic i karabinów zupełnie powstrzymana. Potem nastąpił szereg ataków granatami ręcznymi w pobliżu reduty Hohenzollern i kopalni S. Wszystkie ataki zostały odparte. Straty nieprzyjaciela były nadzwyczaj wielkie.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 20 października po południu brzmi: W ciągu nocy nie było żadnej większej walki. W odcinku Lihons artyleria nasza rozpoczęła odwetowy ogień przeciwko nieprzyjacielskim rowom strzeleckim i zmusiła przyrządy wojenne, używane w rowach strzeleckich i kartaczołnic, które obsypywały ogniem nasze linie, do milczenia. W Szampanii, w pobliżu wzgórza Tahure, pomiędzy Mozą a Mozela na północ od Flirey nieprzyjaciel bombardował nasze pozycje. Odpowiadaliśmy energicznie.

Sprawozdanie wieczorne głosi: W ciągu dnia były walki armatnie szczególnie silne na północ od Arras, w odcinku Loss, w lesie Givenchy i wzdłuż drogi prowadzącej do Lille. Koncentryczny ogień na-

Na wschodzie:

Fyrst, Schillingstr. 7 (skład cygar).
Wolny, Andreasstr. 78a.
Schley, Andreasstr. 40 (podwórzo).

Na południowym wschodzie:

Ignaszewski, Eisenbahnstr. 38 (restauracja).
Przybylak, Sorauerstr. 7 (skład cygar).

Na północnym wschodzie:

Wład. Dekubanowski, Palisadenstr. 79
skład cygar.
Zmudzinski, Mehnerstr. 22 (skład kolonialny).

W centrum:

Rieger, Prinzenstr. 65
W. umann Grünstrasse 21.
Lachinski, Ritterstr. 14, (skład cygar) lewy parter.

Na północy:

Knuth, Bernauerstr. 8.
Grosse, Rykestr. 6.
Messner, Buchholzerstr. 7
A. Wojtaszek, Pankstr. 2 (interes fryzjerski)

Na zachodzie:

Hanow, Potsdamerstr. 114.
Pohlmann, Neue Winterfeldstr. 7.
Rinder, Belle-Alliancestrasse 85.
F. Milwack, Rankstr. 9.

W Moabocie:

Luedig, Oldenburgerstr. 3 (skład papieru).
Schmidt, Emdenerstr. 51 (skład cygar).
Warthemann, Tomasinustr. 27 (skład papieru).

W Lichtenbergu:

Lukiewski, Weichselstr. 16, skład cygar.
Górecki, Gabriel-Maxstr. 14.
M. Beck, Boxhagener Chaussee 10 (skład cygar)

W Charlottenburgu:

Recker, Kantstr. 42
Thinius, Spreestr. 21.
Godnia, Am R. hnhf Westend nr. 5, podw. part.

W Schönebergu:

Frost, Belzigerstr. 12.
Halsensee.
Kotlaski, Joachim-Friedrichstr. 16 skład obuwia.

W Neukölln:

Karras, Neukölln. Steinmetzstr. 4.
Lesniowski, Jägerstr. 50 (skład cygar).
Teofil Mutylewski, Schierkstr. 27, II. dom od Hermannstr (skład cygar).

W Weissensee:

J. Piskorski, Wilhelmstr. 23 (restauracja).

W Oberschöneweide:

M. Wojciechowski, Edisonstr. 38 (skład cygar)

W Steglitz:

Weiss — księgarz, Düwestr. 30a

W Adlershof:

J. Thoma, Bismarckstr. 60.

W Vehele:

Malec.

W Hamburgu:

Jendryk, Michenstr. 18, restauracja.
Fitzner, Michaelstr. 66, restauracja.

Panom Sekretarzom Tow. Polskich w Berlinie i okolicy. Ponieważ z braku miejsca nie możemy posiedzeń umieszczać w niedzielnym numerze, przeto prosimy o rychlejsze nadesłanie ogłoszeń, aby je mógł zamieścić w piątek lub sobotę.

Towarzystwo berlińskie i okolicznych.

Posiedzenia.

W piątek 22. 10.:

Sokol Berlin III. Köslinerstr. 17 o 1/2 9

W sobotę 23. 10.:

Wyzwolenie Berlin-wschód, Strassmannstr. 39 o 9.

W niedzielę 24. 10.:

Tow. młodych Polek na poł. wschodzie. Görlitzerstr. 43 o 6.

Wykład p. E. Rose.

Sokol, Schöneberg. Kyffhäuserstr. 1 o 6

Wykład p. Berkana.

Tow. Polek Mary: Konopnickiej, Strassmannstr. 39, o 5.

Tow. Polek z Niederwaki, Niederwallstr. 11, o 8.

Tow. Polek Wanda w Moabocie. Turmstr. 25 o 8. Odczyt.

Zjed. Zawod. Polskie Wedding, o 9 przy Köslinerstr. 17.

Tow. Robot. w Lichtenbergu. Separerstr. 57, o 7.

Żeński Sokół Berlin I. Grüner Weg 29 o godz. 8

Posiedzenie parafialne w Neukölln, w lokalu p. Malkowskiego przy Jägerstr. 3 o godz. 3. Komisja kościelna.

Lekeye śpiewu.

Tow. śpiewaków »Harmonie«, Niederwallstr. 11 o 9. Lekeya chóru mieszanego w piątek

Lekeya śpiewu kościelnego parafii św. Antoniego odbędzie się w sobotę 23 października w kościele przy Kündersdorferstr 45 o godz 9

Tow. Moniuszko. Lekeya śpiewu w poniedziałek o godzinie 9. przy Kistanien-Allee 23.

Schadzki.

Tow. Skilla w Berlinie: Schadzki dla dzieci w śróle, w sobotę i w niedzielę punktualnie o godzinie 5 przy Melchiorstr.15.

Nabożeństwa polskie

W niedzielę 24 b. m. o godz. 8 odbędzie się msza św. z polskim kazaniem na intencję Tow. Polek »Gwiazda«. Z sztandarami prosimy do kościoła. Zarazem przystępują członkinie Tow. Polek »Gwiazda« do wspólnej komunii św. W sobotę i w niedzielę sposobność słuchania spowiedzi.

Neukölln. W kościele św. Klary odbędzie się w niedzielę dnia 24 października nabożeństwo polskie.

W kościele św. Antoniego odbywa się co niedziele o godz. 8 rano nabożeństwo. Komitet.

Charlottenburg. W kościele Serca Pana Jezusa odbywa się co niedzielę — z wyjątkiem pierwszej niedzieli w miesiącu — o godz. 7 1/2 rano polskie nabożeństwo.

BANK SKARBONA

Sp. zap. z ogr. por.

CHARLOTTENSTRASSE 84, parter tuż przy narożniku Kochstrasse.

Telefon: Amt Moritzplatz nr. 945.

Pocztowe konto czekowe: Berlin nr. 11043.

Przyjmuje oszczędności począwszy od 1 mk. oprocentowując je stosownie do wypowiedzenia i udziela spółkom pożyczek. Zakłada konta czekowe, dyskontuje i inkasuje weksle i poleca się do załatwienia wszelkich transakcyi w zakres bankierstwa wchodzących.

GODZINY URZĘDOWE:

W dni powszednie od godz. 10-2 w niedziele od godz. 12-2.

ZARZĄD:

Strzyński. Kolodziejczyk. Mizgalski.

Advertisement for watch repair services. 'Największy i najrzeteln. skład polski i reparacyl. Zegarek z gwiazdą „Mars“...

Advertisement for books. 'Książki na czasie! Geschichte Polens przez ks. Nowaka — 1.25, Australczyk, Powieść Elizy Orzeszkowej 60 fen. Wilczyce, Powieść z wojen wandejskich (z francuskiego) 4 tomy — 1.70.'

Advertisement for the Polish newspaper. 'Pamiętajmy o tem na obczyźnie, ażeby w każdym domu polskim znajdowała się polska gazeta!'

Advertisement for Westmann clothing store. 'Dopóki zapasy starczą sprzedają pojedynczo: Płaszcz gum. zam. 39.— za 18.50... Kostiumy zachwycające modele kamgarn, sukno, m. terye fantaz.; jaczki długie i krótkie, spodnice gładkie i we faldy mk. 36.— zamiast 95.—'

Advertisement for a printing house. 'Drukarnia „Dziennika Berlińskiego“ wykonuje wszelkie prace w zakres drukarstwa wchodzące.'

Advertisement for a liquor store. 'Skład hurtowny likierów i koniaków firmy B. Kasprovicza z Gniezna. Zamówienie od 3 butelek począwszy skuteczniam odwrotnie. Jan Schmidt, Berlin NW21, Emdenerstr. 51. Skład cygar i papierosów. Głównie zastępstwo i skład hurtowny na Berlin i okolicę. Telefon Moabit nr. 2915.'

Advertisement for a tobacco and cigar factory. 'Jedyna polska fabryka cygar i papierosów i krajalia tytoni W. H. FYRST, BERLIN O., SCHILLINGSTR. 7. Hurtownie! Tel. Köniqstadt 1696. Detalicznie! poleca wyrob własne. Tytonie luźne i w paczkach po 1, 2 i 3 ten. za gram, od 20 gramów począwszy. Gity 100 sztuk tylko 30 fen. Maszynki. Papierki. Hurtowny skład papierosów „Noblesse“ i „Extra Noblesse“, „Dubez“, „Vulkan“, „Sulfina“ i wiele innych gatunków. Które po fabrycznych cenach oddaje.'